

JOUTSA

JOUTSAN KUNNAN TIEDOTUSLEHTI

2/2022

Uudistunut jätelaki velvoittaa kompostirekisterin ylläpitoon

Paikalliset painotukset kiinnostavat lukiolaisia

Sote-palvelut jatkuvat saumattomasti

Avoimuus- ja osallisuustyöryhmä aloittanut toimintansa

Keskusta-alue uuden äärellä

Joutsen liikekeskus lukuisine liiketiloineen ja suurine näyteikkunoineen on aikanaan ollut kunnalta suuri ja hieno panostus, joka on hallinnut keskustan yleisilmettä puoli vuosisataa. Liikekeskuksessa on pidetty mm. ruokakauppaa ja apteekkia unohtamatta lukuisia muuta erikoisliikkeitä. Meillä kaikilla on rakennukseen liittyviä muistoja, sen ympäristö on aina ollut tärkeä ajanviettopaikka.

Elinkaarensa päähän tulleen rakennuksen koh-

talo on ollut selvillä jo pitkään ja ensi vuonna alkaa tapahtua. Helmikuun lopulla rakennus on tyhjentynyt, johon mennessä asukkaat ja yrittäjät ovat siirtyneet uusiin tiloihin. Keväällä käynnistyvät purkutyöt näkyvät ja kuuluvat keskustassa varmasti pitkän kesää. Toivottavasti rakennukselle keksitään käyttöä viimeisilläänkin päivillä.

Purkamisen jälkeistä uutta aikaa on pohdittu työryhmässä joitakin kuuksia. Kuntalaiset ja yhdistykset ovat aktiivises-

ti kertoneet ajatuksiaan alueen suhteen. Liikekeskuksen purun jälkeiset suunnitelmat nivoutuvat yhteen koko keskustan alueen kehittämisen kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa lisäksi Yhdystien ja Länsitien tason kohentamista sekä keskustan puiston kehittämistä.

Liikekeskuksen paikalle on suunniteltu siirrettäväksi tori, jonka ympärille kaikki muu rakentuu. Ainakin esiintymislavaa on toivottu. Myös kiinteät myyntipaikat ovat mahdollisia, vesi- ja vie-

märiverkosto kulkee alla. Istutuksilla ja rakennelmilla aluetta pystytään suojaamaan, jotta siitä ei muodostuisi valtavaa aukiota keskustaan. Ainakin tapahtumille on tilaa!

Keskuspuistosta on tarkoitus tehdä oikea puisto. Siitä tulee viihtyisä paikka, josta löytyy aktiviteetteja ympäri vuoden. Talvella siellä voisi olla vaikka luistelukenttä perheen pienimmille joulukuusen äärellä. Puistomaisen alueen on tarkoitus ulottua taksiasemalta aina Uimalaan asti.

Kaavaankin jo merkitty polku tulee kulkemaan puiston läpi, perennojen keskellä tietenkä.

On tärkeää, että ihmiset viettävät aikaa ja viihtyvät keskustassa lähellä hyviä palveluja. Sitä vartenhan keskustat ovat olemassa.

TEKSTI:

ILARI SUURONEN
KESKUSTAN KEHITTÄMISTYÖRYHMÄN PJ

KUVA:

PASI OLKKONEN

PÄÄKIRJOITUS

Venäjän hyökkäyssodan vuoksi Suomeen perustetaan uusia vastaanotokeskuksia ukrainalais-pakolaisille. Joutsaan perustetaan vastaanottokeskus, johon sijoitetaan yhteensä 300 pakolaista. Joutsan vastaanottokeskus toimii niin sanotulla asuntopohjaisella mallilla, jossa pakolaiset asuvat

omissa asunnoissaan. Joutsan asukasluku kasvaa lähes 10 %. Olen eri yhteyksissä kertonut, että joutsalaiset ottavat mielellään vastaan pakolaisia ja ovat valmiita tukemaan heitä kotoutumisessa. Kunta järjestää pakolaisille perusopetusta ja tarvittaessa varhaiskasvatuspalveluja. Uskon, että joutsalaiset näyttävät kunnan uusille asukkaille parasta vieraanvaraisuuttaan.

Joutsan syksyllä hyväksymässä kuntastrategiassa olemme sitoutuneet huolehtimaan jokaisesta ja ympäröstämme. Joutsa on edelleen elämänmittainen kumppani: Joutsassa synnyttään, Joutsassa kasveetaan ja monen kohdalla pienen ketunlenkin jälkeen Joutsaan palataan, kun elämäntilanne sen sallii. Kuntastrategiassa olemme esittäneet tavoitteen, että Joutsaan halutaan, Joutsa kiinnostaa, Joutsaan ollaan tyytyväisiä ja Joutsassa viihdytään. Haluamme, että Joutsassa asuu kotikuntaansa tyytyväiset asukkaat. Haluttavuutta edistää myönteinen esillä oleminen ja mukavat tarinat kunnasta. Rentous, aitous ja rokkenrolli lisää kiinnostusta. Elämisen perusasiat pitää olla kunnossa ja elämisen vaivatonta.

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden alussa. Ihmisille on kerrottu, että palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle. Voin vakuuttaa, etteivät palvelut Joutsasta minnekään siirry. Hallinto siirtyy. Joutsalaiset saavat palveluja omalta terveysasemaltaan ja perhekeskuksesta. Kuntoutusta, sairaanhoitoa ja kotiin annettavia palveluja tuotetaan Joutsasta. Uudessa hammashoitolassa hoidetaan joutsalaisten hampaat. Tutut ihmiset hoitavat asiakkaita kotipalvelussa ja palvelukeskuksissa.

Syksy on ollut työntäyteinen. Haluan toivottaa joutsalaisille, Joutsan kunnan työntekijöille, Joutsan vapaa-ajanasukkaille ja kaikille Joutsan ystäville rauhallista joulun aikaa ja onnea vuodelle '23.

HARRI NISSINEN
KUNNANJOHTAJA

PÄÄTTÄJÄN KYNÄSTÄ

Joukkuepeliä isolla Jiillä - Avaimet kunnan menestymiseen

Olen ollut mukana kunnallispolitiikassa vuodesta 2017 saakka, sinä aikana oppia on tullut todella paljon kuntaorganisaatiosta, ihmisistä sekä erilaisista toimintatavoista. Koen luottamustoimen hoitamisen Joutsan kunnassa erittäin tärkeänä tehtävänä, hoidetaanhan tässä meille kaikille yhteisiä asioita. Kunnan viranhaltijat ja kuntalaiset ovat poliitikon parhaita työkavereita, tietysti myös kaikki muut jäsenet eri toimielimissä kuuluvat samaan työyhteisöön eli joukkueeseen. Kokouksiin ja päätöksentekoon lisämausteen tuo ihmisten erilaiset toimintatavat, luonne sekä kyky tehdä yhteistyötä erilaisten arvojen parissa.

Joukkuelajeissa on hyvin usein erilaisia roolituksia, näen että kuntaorganisaatio yhdessä luottamushenkilöiden kanssa toimii osittain samoin tai siihen ainakin pitäisi pyrkiä. Kunnanjohtaja on joukkueen kapteeni, joka johtaa joukkuetta. Muut viranhaltijat ovat ns. kolmos-nelosketjun työmyyriä, jotka tekevät jatkuvasti sitä osittain ehkäpä näkymätöntäkin työtä koko joukkueen hyväksi, sopeutuu myös rooliin kuin rooliin. Kunnan työntekijät, kesätyöntekijöistä kokeneempiin jopa vuosikymmeniä kunnassa työskennelleisiin henkilöihin, niin he ovat joukkueen tähtipelaajia ja ykköskentän maalitukkeja, jotka lopulta iskevät ne voittomaalit. He tekevät siis sen kaikkein tärkeimmän ja ratkaisevimmassa asemassa olevan duunin, joka voittoon tarvitaan. Luottamushenkilöt ovat kahden suunnan hyökkääjiä, jotka pelaavat kunnan ja kuntalaisten välistä aluetta tuomalla sekä viemällä molempien tahojen asioita näiden välillä. Me luottamushenkilöt olemme myös pelinrakentajia, jotka jakelevat kuntalaisten syöttöjä parhaille vapaille paikoille, jotta asiat etenisivät maaliin mahdollisimman tehokkaasti ja järkevästi. Kuntalaiset ja vapaa-ajan asukkaat ovat tietysti myös tärkeä osa joukkuetta, heidänkin pitää hakea ahkerasti syöttöpaikkoja, jotta heidän asiaansa viedään kohti maalia. Rooleja ei voi eikä saa ylikuormittaa, jokainen tontti pitää

hoitaa käytettävissä olevien resursien mukaisesti.

Siitä sitten aasin silta itse asiaan ja kerron miten minä joukkuepelaajana toimin luottamustehtävässä. Asiat ja näkökulmat, joita tuon esiin kunnan hallintoon ja keskusteluihin päätöksien tueksi, niin ne ovat kuitenkin hyvin usein Teistä kuntalaisista tai vapaa-ajan asukkaista lähtöisin. En tiedä miten paljon muut luottamushenkilöt saavat kuntalaisten syöttöjä lapaan, eli heidän yhteydenotonsa. Mutta minulle niitä tulee lähes viikoittain, ei kuitenkaan liikaa, ettenkö ehtisi niihin yhtään paneutua. Kannustan kaikkia Teitä Joutsalaisia ja muitakin täällä touhuavia ihmisiä olemaan rohkeasti yhteyksissä ”omaan” edustajaan ja tarjoilemaan syöttöjä lapaan, jotta saadaan asioita kunnassa eteenpäin. Siten saamme kehitettyä kuntaa yhdessä, ennen kaikkea joukkueena haluamaamme suuntaan, sillä menestyksen avaimet ovat meidän käsissämme.

Uskotaan vahvaan tekemiseemme, siihen että Joutsasta tulee vielä paras ja kilpailukykyisin joukkue, joka menestyy pitkälle tulevaisuuteen. Yleensä menestys poikii paljon hyvää, joten tehdäänhän kaikki parhaamme sen saavuttamiseksi.

Toivotan kaikille rauhallista joulun aikaa sekä onnea ja menestystä vuodelle 2023.

SAKU KAISTINEN
VALTUUSTON
1. VARAPUHEENJOHTAJA

JOUTSAN KUNNAN TIEDOTUSLEHTI

Näköislehti kunnan nettisivuilla <https://www.joutsa.fi/kunta-ja-hallinto/kunnan-tiedotuslehdet/>

Painettua lehteä on saatavissa Joutsan kunnan virastotalolla, asiointipisteellä, kirjastoissa ja perhekeskus Tammessa sekä Joutsan kauppakeskuksissa niin kauan kuin lehtiä riittää.

Lehden toimituskunta:

Päätoimittaja Harri Nissinen, Matias Penttinen, Leena Hietala, Petri Kaitamäki ja Liisa Alfthan.

Toimituskunnan osoite:

Joutsan kunta, PL 20 (Länsitie 5), 19650 Joutsa

Toimituksella on oikeus muokata saapunutta aineistoa.

Painos 4 000 kappaletta.

Ulkoasu ja taitto: Joutsan Seutu Oy.

Paino: Lehtisepät Oy

Joutsan kunta kerää tietoja kompostirekisteriä varten

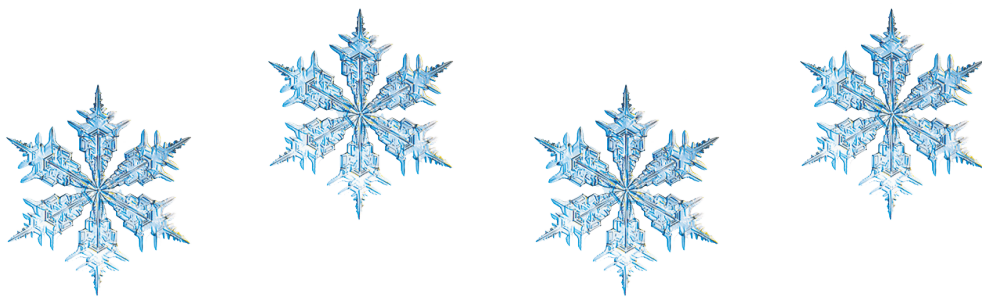
Joutsan kunta on alkanut kerätä kiinteistönomistajilta tietoja kompostirekisteriä varten. Jätelain uudistuksen myötä biojätteelle on tullut aiempaa tiukemmat erillis-keräysvelvoitteet, ja sen myötä jätehuoltoviranomaisen on jatkossa pidettävä alueellaan kompostirekisteriä, johon merkitään biojätettä kompostoitavat kiinteistöt. Tietojen ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia asuinkiinteistöjä, myös vapaa-ajan kiinteistöjä.

Tietojen ilmoittaminen tapahtuu lomakkeella, jonka kiinteistönomistaja voi täyttää kunnan nettisivuilla. Mikäli nettisivujen kautta ilmoittaminen ei onnistu, paperilomakkeita on saatavilla kunnan asiointipisteessä ja kirjastossa. Tarvittaessa lomake voidaan myös pyynnöstä postittaa kotiin.

Ensi vuoden puolella on tarkoitus tarkastella, minkä verran vastauksia on saatu näillä konsteilla. Niiden kohdalla, jotka eivät ole vastausta lähettäneet, tulee kyseen asian tiedustelu kirjeitse. Kompostirekisteri on tarkoitus saada mahdollisimman kattavaksi ensi vuoden aikana. Mahdollisista kompostitarkastuksista päätetään myös tulevana vuonna.

Komposti-ilmoituksessa kysellään kiinteistön tietoja kuten asukkaiden lukumäärää, kiinteistön käyttöä ja rakennustyyppiä sekä sitä, miten kiinteistöllä syntyvä hyötyjäte, sekalainen yhdyskuntajäte sekä biojäte mukaan lukien puutarhajäte käsitellään. Lisäksi kysellään mm. kompostorin tarkempia tietoja ja sitä, kuka biojätteen käsittelystä vastaa. Mikäli rekisteriin aiemmin ilmoitettuihin tietoihin tulee muutoksia, on kiinteistönomistajan ilmoitettava niistä kunnalle.

TEKSTI: MARIKA MASALIN-WEIJO

Rauhallista joulunaikaa ja onnea uudelle vuodelle 2023!

Joulukortteihin varatut rahat käytämme Joutsaan tulevien turvapaikanhakijalapsien ja -nuorten leikki- ja harrastusvälineisiin.

Kunnan virastotalo ja asiointipiste suljettu 23.12.2022–8.1.2023
puhelinvaihte auki arkisin klo 9–11
puh. 0400 454 044

Päivystävä huoltomies 24/7
puh. 040 740 3354

www.joutsa.fi
www.facebook.com/joutsankunta
www.instagram.com/joutsan_kunta

Joutsan kunta
Länsitie 5/PL 20
19650 Joutsa
0400 454 044
kirjaamo@joutsa.fi

Jätelain laaja uudistus sekä lait ympäristönsuojelulain, kemikaalilain, rikoslain ja elintarvikelain muuttamiseksi (714-718/2021) tulivat voimaan 19.7.2021. Laeilla pannaan täytäntöön EU:ssa hyväksytyt uudet jätelain säädökset sekä lisätään jätteen kierrätystä ja vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.

Jätelain (646/2011) 41a.2 §:n mukaan jätteen haltijan on annettava tiedot biojätteen kiinteistöllä tapahtuvasta pienimuotoisesta käsittelystä kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Kun biojätteen käsittely kiinteistöllä loppuu, jätteen haltijan on ilmoitettava siitä kunnan jätehuoltoviranomaiselle. Kunnan jätehuoltoviranomaisen on merkittävät tiedot 143 §:ssä säädettyyn rekisteriin.

Näin löydät lomakkeen:

Mene Joutsan kunnan nettisivuille www.joutsa.fi
Etusivulta löytyy **Asioi verkossa** -linkki, joka näyttää tältä

Painamalla linkkiä pääset sivulle, josta löytyy kunnan sähköiset lomakkeet. Skrollaa sivua alemmas kohtaan **Tekninen ja ympäristö**, jonka alapuolelta löytyy **Kompostointi-ilmoitus / Biojätteen käsittely kiinteistöllä**.

Tai kokeile suoraa linkkiä:

<https://www.joutsa.fi/kunta-ja-hallinto/asioi-verkossa/>

Tai suoraan lomakkeeseen:

<https://joutsa.epalvelu.fi/services/joutsa/8992>

Tarvittaessa sinua autetaan kirjastossa ja kunnan asiointipisteellä. Mikäli haluat, että kompostointi-ilmoitus postitetaan Sinulle, voit olla yhteydessä tekniseen toimistoon p. 040 120 8996.

HENKILÖKUVASSA:

Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori Ulpu Silvasti ja apulaisrehtori Matti Miettinen

Määräaikaiset sijaisuudet toivat niin Ulpu Silvastin kuin Matti Miettisenkin aikoinaan Joutsan koulunmäelle. Ulpu Silvasti tuli määräaikaiseen liikunnan opettajan tuntiopettajan tehtävään vuonna 2007 ja on nyt lukuvuoden 2022 alusta alkaen toiminut Joutsan yhtenäiskoulun ja lukion rehtorina. Jo edellisen lukuvuoden Ulpu toimi virkaatekevänä rehtorina ja sitä ennen vuodesta 2019 alkaen apulaisrehtorina. Matti Miettinen tuli hoitamaan puolen vuoden matemaattisten aineiden opettajan sijaisuutta Joutsan yhtenäiskouluun syksyllä 2015 ja on jäänyt sille tielleen. Matti valittiin apulaisrehtoriksi niin ikään alkaneen lukuvuoden alusta alkaen toimitetaan aiemmin vararehtorina.

Muuramelainen Ulpu on suorittanut maisterintutkinnot liikuntatieteissä ja terveystieteissä Jyväskylässä. Ulpu ehti teemmään muutamia lyhytaikaisia sijaisuuksia ennen Joutsaan tuloa. ”Joutsa oli ensimmäinen oikea työpaikkani, liekö sitten viimeinenkin”, Ulpu nauhahtaa. Pääluottamushenkilönä toimiessaan Ulpua alkoi kiinnostaa myös hallinnollinen puoli, ja hän suoritti rehtorin tehtävään vaadittavat kelpoisuudet vuonna 2015.

Joutsasta Jyväskylään kesällä 2022 muuttanut Matti on koulutukseltaan diplomi-insinööri. Hän kuitenkin koki, ehkä hieman sukuvelvoitteenkin takia, että opettajan ammatti on enemmän hänen juttunsa. Hän täydensi tutkintoaan mm. pedagogisilla opinnoilla Helsingin yliopistossa ja valmistui 2014. Keväällä 2022 Matti suoritti rehtorin tehtävään vaadittavan

Opetushallinnon tutkinnon.

Asioiden paljous on sekä Ulpun että Mattin mielestä haastavinta heidän työssään. Heillä on puolen sataa alaista ja reilut 300 oppilasta ja opiskelijaa, joilla kaikilla on omat tarpeensa ja näkemyksensä. Asioita tulee nopealla tahdilla eivätkä ne useinkaan ole mitään pieniä ja nopeasti ratkaistavia tilanteita. ”Ajankäytön hallinta on jokapäiväistä tasapainottelua” pohtii Ulpu. Pienessä organisaatiossa tukiverkostoa ei juurikaan ole. ”Onneksi meidän omat vahvuutemme menevät sopivasti ristiin ja yhteistyö on sujuvaa”, he toteavat. Toisaalta kaksikko näkee työn antoisimpina puolina vaihtelevuuden ja yllätyksellisyyden. Parasta työssä on kuitenkin

lapset ja nuoret. ”Koulu voi vaikuttaa nuorten tulevaisuuteen ja hyvinvointiin, antoisimmat hetket tässä työssä ovat näiden nuorten kanssa”, Ulpu ja Matti hymyilevät. Koulumaailman hyvänä puolena Ulpu ja Matti näkevät sen jakautumisen lukuvuoteen. ”Lukuvuosi on aina kokonaisuus, joka tulee päätökseen ja sen jälkeen on hyvä siirtää katse tulevaan lukuvuoteen”, analysoi Matti.

Niin Ulpun kuin Mattinkin vapaa-ajasta iso osa kuluu perheen kanssa, mutta omat harrastukset koetaan hyvinvoinnin kannalta tärkeänä. Ulpu harrastaa tanssiryhmän mukana tanssia kilpatastalla asti, Mattin omaan aikaan kuuluu pyöräily ja kitaran soitto. Matti ehti asua Joutsassa seitsemän vuotta ja kehuu: ”Joutsan

luonto ja liikuntapaikat ovat mahtavat, etenkin pitkospuut ja hyvät pyöräilymaatot”. Ulpu ei ole Joutsassa asunut, mutta kokee joutsalaiset ihmiset ja työyhteisön erittäin positiiviseksi. ”Täällä kaikki on mukavan lähellä enkä varmasti viihtyisi missään betonilähiökoulussa”, hän tuumii.

Hyvinvoiva koulunmäki on tämän kaksikon tavoite ja toive Joutsan yhtenäiskoulusta ja lukiosta. Etenkin lukion säilyminen Joutsassa on heidän mielestään tärkeää. ”Lukion myötä meille on helpompaa saada hyviä opettajia perusopetukseenkin”, Ulpu tiivistää.

Yhteishenki rehtorin ja apulaisrehtorin välillä on helppo huomata. He ovat kaksi erilaista persoonaa, joilla on omat vahvuudet. ”Matti on analyttinen ja

katsoo asioita eri näkövinkkelistä kuin itse teen, ja tätä kautta saadaan aina hyvät ratkaisut aikaiseksi”, Ulpu kiittelee. Matti näkee Ulpun erityisen hyvänä pedagogisena johtajana. ”Kaikille on selvää mihin suuntaan tätä koulua viedään, meillä on selkeä linja ja jatkumo tekemisessä”, hän kertoo.

TEKSTI: LIISA ALFTHAN
KUVA: SANNA LÅNGSTRÖM

”Tavoitteenamme on hyvinvoiva koulunmäki”

Keski-Suomen paras lukio

Joutsan lukio oli STT:n lukiovertailussa Keski-Suomen paras lukio keväällä 2022.

Joutsan lukion vahvuuksia ovat pienet opetusryhmät ja sitä kautta yksilöllisempi opetus sekä laadukas opetuksen taso. Yhteiset opettajat peruskoulun kanssa tuo Joutsaan päteviä ammattitaitoisia opettajia, jotka ovat pääasiassa lukiolaisille tuttuja jo yläkoulusta. Pieneksi lukioksi Joutsan lukio tarjoaa hyvin laajan tarjonnan lähiopetuksena, koulukohtaisia valinnaisaineita on valtakunnallisten valinnaisaineiden lisäksi paljon tarjolla ja ne saadaan hyvin toteutettua.

Paikalliset painotukset tuovat piristystä lukiolaisten arkeen, kun lukuaineiden lisäksi voi suorittaa opintoja itselle kiinnostavasta aineesta. Painotukset lisäävät myös lukion houkuttelevuutta. Esimerkiksi joutsalaisnuoria on jättänyt hakematta urheilulukioihin liikuntavalmennuksen takia ja vahva oletamus on, että ainakin Hartolasta on muutama valinnut Joutsan lukion samaisesta syystä.

Opettaja Petri Castrén tutkii lentävän lähdön 20 m juoksun tuloksia yleisurheilijoiden kanssa.

Kansainvälisyysryhmä keksii itse keinot varainhankintaan Ranskan matkaa varten. Varoja on kerätty mm. tuotteiden myynnillä sekä vuosittaisien konserttien tuotoilla.

Sisupunnerrus kuuluu liikuntavalmennuksen kuntotesteihin.

Kansainvälisyysryhmä kävi keväällä 2021 Vaasassa, koska koronan vuoksi ulkomaanmatkaa ei voitu toteuttaa.

Liikunta ja hyvinvointi -painotuksen näkyvin elementti on liikuntavalmennus, jossa tarjotaan harjoittelumahdollisuus niin kilpakuin harrastetason lukiolaisurheilijoille. Liikuntavalmennus on kuulunut Joutsan lukion painotuksiin noin 10 vuotta. Kaikki sai alkunsa liikunnanopettaja Petri Castrénin huomattua lahjakkaiden urheilijoiden hakeutuvan muualle opiskelemaan peruskoulun jälkeen. Jotta nämä nuoret saatiin valitsemaan Joutsan lukio, tuli heille tarjota mahdollisuus yhdistää laadukas harrastaminen ja lukion käyminen.

Aluksi liikuntavalmennus oli yleisvalmennusta, kolmisen vuotta sitten mukaan tuli futsal, tänä syksynä yleisurheilu ja hiihto. Tällä hetkellä liikuntavalmennuksessa on kolmisenkymmentä opiskelijaa ykkösistä abeihin.

Liikunta- ja hyvinvointiopinnot ovat lukion liikunnanopettajien, Petri Castrénin ja Siiri Hartikaisen, hyppysissä. Petri keskittyy liikuntavalmennuksen koordinointiin ja pitämiseen apunaan futsal-puolella Mikko Paappanen ja yleisurheilu/hiihto-puolella Mika Sirkka. Castrénin mukaan opiskelijat ovat hyvin motivoituneita liikuntavalmennukseen. Liikuntavalmennusta on lukiolaisille läpi lukuvuoden kahtena aamuna viikossa kahden tunnin pätkissä. Toinen aamu keskittyy kuntosalitreeniin, toinen on lajikohtainen valmennus. Liikuntavalmennusaamuina opiskelijat saavat treenin jälkeen kevyen aamupalan koulun keittiöltä.

Lukuvuonna 2022-23 lukiossa aloitetaan hyvinvointitutoreiden kouluttaminen ja toiminta. Liikunnanopettaja Siiri Hartikainen on alusta alkaen tätä koordinoanut, käytännön työn on tänä syksynä aloittanut kouluvalmentajat Sanna Långström ja Maarit Meinander.

LUMAA eli luonnontieteet ja matematiikka -painotusta on aloitettu työstämään toisinaan tänä syksynä ja varsinaiset syventävät opiskelut aloitetaan seuraavana lukuvuonna. LUMAn vastuupettajana toimii lehtori Matti Niemi, mutta yhteistyötä suunnitteluvaiheessa tehdään kaikkien matematiikan, fysiikan, kemian, maantieteen ja biologian opettajien kanssa. Prosessi on alkanut sillä, että Matti Niemi on perehtynyt luonnontiedepainotteisten lukiodien opetustarjontaan ja välinehankintoja on aloitettu — tulossa on mm. 3D -tulostin, fysiikan ja kemian mittalaitteita sekä biologiaan mikroskooppeja. LUMA tulee sisältämään tutustumisretkiä mm. Jyväskylän yliopistoon, joista ensimmäistä on suunniteltu jo tällä lukuvuodelle.

LUMA tulee sisältämään valinnaisia opintojaksoja pitkistä ja lyhyistä matematiikasta, kemiasta, fysiikasta, biologiasta, maantieteestä ja tietotekniikasta. LUMA-opinnot eivät kuitenkaan ole perusmatikkaa, vaan sen tarkoitus on tuoda lisämaustetta opiskeluun. Kurssit voivat olla esimerkiksi labrakursseja, robotiikkaa ja jos innokkuutta löytyy vaikka ESA:n tölkkisatelliittiprojektiin osallistuminen. LUMA-opinnot voivat kiteyttää Matti Niemen sanoihin: ”Yritetään parantaa juoksua ja monipuolistaa opetusta, tarjotaan opiskelijoille enemmän kuin peruslukiopaketti”.

Kansainvälisyys -painotus on ollut Joutsan lukiossa jo vuosia, josta monille tutuin Ranska-yhteistyö alkoi vuonna 2013. Kansainvälisyyttä opiskelee Joutsassa tällä hetkellä lähes 30 lukiolaista. Vastuupettajat ovat opinto-ohjaaja Sanna Pienmäki ja uskonnon, psykologian ja filosofian opettaja Eeva Sankari.

Kansainvälisyys -painotuksen myötä lukiolaiset saavat kansainvälistä kokemusta,

tutustuvat vieraisiin kulttuureihin ja karttavat kielitaitoa. Painotuksen helmenä voidaan pitää vuosittaista ulkomaanmatkaa, ensi keväänä kansainvälisyyden opiskelijat lähtevät jälleen Ranskaan. Ennen matkaan lähtöä lukiolaiset oppivat kuitenkin paljon muitakin hyödyllisiä taitoja – opiskelijoiden omien sanojen mukaan suunnittelua, yhteistyötaitoja, varainkeruuta ja kärsivällisyyttä. Ranskan matka tulee olemaan vastavierailu, sillä ranskalaiset tulevat vierailulle Joutsan lukioon keväällä. Majoittuminen tapahtuu lukiolaisten kodeissa, kuten myös joutsalaisnuoret tulevat Ranskassa majoittumaan isäntäperheisiin. Matka on ajoitettu niin, että myös kevään abit pääsevät reissuun. Kaksi edellistä vuotta on koronan vuoksi kansainvälisyydessä jouduttu toteuttamaan virtuaalimatkoina ja -tapahtumina, joten kevään ulkomaanmatkaa odotetaan jo kovasti.

TEKSTI: LIISA ALFTHAN
KUVAT: KUNNAN KUVAPANKKI
LUKION KUVAPANKKI
LIISA ALFTHAN

Joutsan lukion oppilasmäärä syksy 2022:
Ykkösiä 18
Kakkosia 21
Abeja 25
Lukiolaisia 64

<https://peda.net/joutsa/lukio>

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palvelut jatkuvat saumattomasti vuoden vaihtuessa

Keski-Suomen hyvinvointialue vastaa 1.1.2023 alkaen keski-suomalaisten sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluista. Asukkaille, asiakkaille ja potilaille uudistus ei vuoden vaihtuessa juuri näy: asiakas kohtaa tutuissa toimipisteissä tuttuja ammattilaisia.

Palveluiden ja ammattilaisten puhelinnumerot säilyvät ennallaan. Jatkossa palveluiden tiedot, yhteystiedot ja toimipisteet löytyvät Keski-Suomen hyvinvointialueen verkkosivuilta www.hyvaks.fi. Siirtymävaiheessa tietoa löytyy myös kuntien sivuilta.

– Tavoittemme on, että palveluiden ja järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle on sujuvaa, saumatonta ja turvallista niin asukkaiden, asiakkaiden kuin henkilöstönkin näkökulmasta, hyvinvointi-

aluejohtaja **Jan-Johannes Tollet** kertoo.

Tähtäimessä yhdenvertainen saatavuus

Turvallisen siirtymän jälkeen palveluja ryhdytään uudistamaan hyvinvointialueen strategian ja ensi keväänä valmistettavan palvelustrategian pohjalta. Tavoitteena on, että palvelut ovat ihmislähtöisiä, niiden yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus paranevat ja terveyserot kaventuvat.

Valtakunnallinen hyvinvointialueuudistus on tehty sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä pelastustoimen uudistamiseksi. Asukkaiden palvelutarpeet ovat kasvussa, mutta lisää rahaa palveluiden järjestämiseen ei ole luvassa. Siksi hyvinvointialue tekee työtä yhdessä

kuntien, järjestöjen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa keski-suomalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi.

– Tähtäämme vaikuttavaan ja kustannustehokkaaseen toimintaan, Tollet sanoo.

Keski-Suomen hyvinvointialueen arvioidut menot ovat vuonna 2023

noin 1 270 miljoonaa euroa. Summa on 9 prosenttia enemmän kuin Keski-Suomen kuntien vuoden 2022 sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden menot arvioiden. Valtaosa hyvinvointialueen rahoituksesta, noin 1 100 miljoonaa euroa, tulee valtiolta. Lisäksi hyvinvointialue saa tuloja asiakasmaksuista.

Hyvinvointialue tuottaa

palveluja 273 000 keski-suomalaiselle omana tuotantona, ostopalveluina, palvelueteleillä sekä asiakaskohtaisilla maksusitoumuksilla.

TEKSTI: ELINA LAIHO-LOGRÉN
TUIJA IJÄS

Keski-Suomen hyvinvointialue tuottaa keski-suomalaisten sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut 1.1.2023 alkaen.

Tutustu
hyvinvointialueeseen
Hyvaks.fi

Joutsa menestyi maaseutumaiden kuntien elävyysovertailuissa

Joutsa oli koko Suomen maaseutumaiden kuntien joukossa kolmannella sijalla ja Keski-Suomessa kärkipaikalla Rambollin LIVCY-elävyysoverksissä 2021. LIVCY-malli mittaa kuntien asuin ympäristön arjen palvelujen ja toimintojen monipuolisuutta ja saavutettavuutta kävellessä. Tarkastelussa olivat mukana julkisten palveluiden mm. koulujen ja terveyspalvelujen lisäksi myös kaupalliset palvelut sekä erilaiset virkistykseen ja liikuntaan liittyvät mahdollisuudet.

Joutsa menestyi myös lokakuussa 2022 julkaistussa Manner-Suomen kuntien keskustojen LIVCY-elävyysovertailussa. Raportissa tarkastelun keskiössä olivat tällä kertaa keskustaympäristöt ja niiden tarjoamat palvelut siellä asuville ja muille keskustan käyttäjille. Keskustaympäristö on määritelty 15 minuutin kävelymatkan ajan perusteella toiminnallisesta keskipisteestä, joka on esim. tori tai muu toimintojen keskittymä. Vertailuun valikoitui 226 keskustaluuetta Suomen Ympäristökeskuksen luokittelun perusteella. Kaikilla kunnilla ei ole keskusta-alueeksi luokiteltavaa keskustaa.

Maaseutumaiset kunnat olivat samassa vertailussa kaupunkien kanssa. Vertailun kärkipaikalle sijoittui suurimmista kaupungeista Kuopio, Jyväskylä oli viides ja Joutsa löytyi sijalta 101. Joutsa oli kuitenkin keskusta-alueiden elävyydessä kuudes vertaillen raportin maaseutumaiden kuntien tuloksia koko Suomen alueelta. Joutsa tarjoaa asuin ympäristönä tälläkin mittarilla tarkastellen hyvät palvelut sujuvaan arkeen.

TEKSTI: PETRI KAITAMÄKI
KUVA: ILONA SAVITIE

Terveys- ja sosiaalipalvelut 2023

Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyminen tapahtuu 1.1.2023. Muutos aiheuttaa monenlaisia ajatuksia ja tunteita. Tavoitteena on, että kuntalaisen näkökulmasta kaikki toimii aivan samalla tavalla kuin nytkin. Samoihin puhelinnumeroihin vastaavat tutut ihmiset, hoitoon pääsee ja henkilökunta saa palkkansa sovitusti ajallaan. Näiden eteen valmistelua tehdään.

Keski-Suomen hyvinvointialueen valtuustonpuheenjohtajan vierailusta saimme vahvan viestin ja tuen sille, että palvelut tulisivat säilymään, ellei jopa paranemaan Joutsassa. Meillä on uudet ja hyvät tilat, tänne kannattaisi keskittää palveluja. Jatkossa esimerkiksi etävastaanottojen, digipalveluiden, tukipalveluiden kehittäminen tulevat olemaan seuraavien vuosien kehittämisen kohteena.

Hyvinvointialueelle siirtyminen ei tule vaikuttamaan esim. Palvelukeskus Jousen ja Sakuko-osaston toimintaan vuoden vaihteessa 2023. (Kuva: Kuvamiehet)

Lasten- ja perheiden sosiaalityö ja aikuissosiaalityö

Hyvinvointialueelle siirtymisen myötä aikuissosiaalityö tulee olemaan osana työikäisten palveluita Laaja-alaisessa sotekeskuksessa. Muutoksen myötä on odotettavissa, että yhdenmetyt sosiaalityön käytännöt tulevat muuttumaan. Toimipisteiden pysyvyys nähdään tärkeänä eikä niihin ole tulossa muutoksia.

Kokonaisuudessaan sosiaalityön palvelut niin lasten- ja perheiden kuin työikäistenkin osalta pyritään järjestämään siten, että kuntalaisten on edelleen mahdollisuus asioida tutussa toimipisteessä, palveluiden katkeamatta.

Työllisyydenhoito kokonaisuutena tulee jäämään kuntaan odottamaan uutta TE-palveluiden uudistusta. Kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu siirtyy kuitenkin hyvinvointialueelle. Lisäksi hyvinvointialue ottaa vastuun aikaisemmin kunnan vastuulla olleiden pitkäaikaistyöttömien palveluohjauksesta ja työllistymissuunnitelmien päivittämisestä yhteistyössä TE-palveluiden kanssa. TyöVarikon toiminta säilyy pääosin ennallaan, mutta toiminnan sisältöä tullaan tarvittaessa muokkaamaan, jotta se vastaisi paremmin vaikeimmin työllistettävien kuntalaisten palveluntarvetta.

Vammaispalveluiden osalta odotamme, että hyvinvointialueelle siirtyminen tulee lisäämään asiakkaiden palveluvalikoimaa. Tiettyjen ostopalveluna hankittavien palvelujen myöntäminen tulee selkiytymään, kun palveluntuottajien määrä lisääntyy siirtymisen seurauksena. Erityisryhmille suunnattu työ- ja

päivätoiminta Toimintakeskus Helperissä tulee jatkumaan ennallaan nykyisille asiakkaille. Jatkossa Helperi tulee mahdollisesti tarjoamaan palvelua kasvavalle asiakasmäärälle, kun vastuu kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä siirtyy hyvinvointialueelle ja yhteistyö Helperin ja TyöVarikon kanssa tiivistyy muutoksen myötä.

Ikäihmisten palvelut

Hyvinvointialueelle siirtyminen ikäihmisten palveluissa tulee tarkoittamaan palvelu- ja asiakasohjauksen nousemista keskiöön, jolla pyritään auttamaan asiakasta löytämään tarvittavat palvelut.

Asiakkaiden, niin ikäihmisten itsensä kuin heidän omaisten, näkökulmaan vuodenvaihte ei tuo suuria muutoksia. Puhelinnumerot tulevat säilymään samana, kaikki toimipisteet säilyvät samana, henkilöstö säilyy samana. Useiden palvelujen kohdalla on siirtymäaika, jona aikana sopeutetaan käytäntöjä ja turvataan asiakkaan turvallinen arki. Toimitilat ja tuttu turvallinen henkilöstö on auttamassa siirtymävaiheessa.

Bingo-päivät tulevat jatkumaan Helperissä myös vuonna 2023, sillä Helperin tuttu henkilöstö jatkaa työtehtävissään. (Kuva: Helperin kuva-albumi)

Keski-Suomen hyvinvointialue vastaa Joutsan kunnan sosiaali-terveys ja pelastuspalveluista 1.1.2023 alkaen. Asukkaille, asiakkaille ja potilaille uudistus ei näy suuresti. Pääosin tutut ammatillaiset jatkavat tutuissa toimipisteissä, mm. terveyskeskukset, sosiaaliasemat, pelastusasemat, Sairaala Nova ja muut toimipisteet pysyvät ennallaan. Kyseessä on enemmänkin hallinnollinen muutos.

Hyvinvointialueelle hallinnollisesti siirtyvät mm.

- Terveysasemat
- Sosiaalipalvelut
- Oppilas- ja opiskeluhuollon palvelut
- Mielenterveys- ja päihdepalvelut
- Hammashoitolan palvelut
- Ikäihmisten palvelut
- Vammaispalvelut
- Erikoissairaanhoidon palvelut
- Pelastustoimi ja ensihoito

Avoimesti sinun Joutsa

Tiedätkö sinä, missä kunnan asioista päätehtään ja mistä niistä ensimmäisenä tiedotetaan? Kunnanvaltuustossa ja lautakunnissa? Kunnan kotisivuilla ja paikallis-lehdessä? Oikea vastaus on toriparlamentissa, jossa kunnan johto, päättäjät ja kuntalaiset kokoontuvat.

Tämä ei ole tietenkään enää nykypäivänä totuus kunnan päätöksenteosta tai sen avoimuudesta, vaan sitkeästi elävä mielikuva – jopa kasku. Vaikka aika on ajanut toriparlamenttien ohi, on syytä ottaa koppia niiden vuorovaikutuksellisuudesta eli päättäjien ja kuntalaisten käymästä dialogista. Siihen meitä velvoittaa kuntalaki, jonka mukaan kuntalaisia tulee kuulla ja ottaa mukaan kehitystyöhön, sekä hallintolaki, joka edellyttää julkisen hallinnon avoimuutta.

Toimiva vuorovaikutus on avoimuuden edellytys. Avoimuus synnyttää luottamusta eli tunteen siitä, että kunta toimii kuntalaistensa parhaaksi hyvää hallintotapaa noudattaen. Tähän pyrimme. Vaikka Joutsa on kuntakentällä uranuurtaja monessa – meillä on

toimivat kumppanuus- ja elinvoimapöydät, vanhus- ja vammaisneuvosto, vapaa-ajan asukastoimikunta, osallistava budjetointi, verkkokyselyt, monikanavainen viestintä, ryhmien yhteiset valtuustoa edeltävät kokoukset, striimatut valtuustokokoukset, kunnanhallituksen kyläkierrokset ja pienen kunnan tapaan tutut ja helposti lähestyttävät luottamushenkilöt sekä aktiivinen paikallislehti ”vallan vahtikoirana” - on meillä varaa parantaa toimintaamme.

Tästä syystä kunnanhallituksen alaisuuteen perustettiin avoimuus- ja osallisuustyöryhmä pohtimaan tapoja lisätä päätöksenteon avoimuutta ja kuntalaisten osallisuutta. Virkamiehistä ja kunnanhallituksen jäsenistä koostuva työryhmä kokoontuu syksyllä viisi kertaa käsittelemään niin virkamiesvalmistelun, hallinnon, strategiatyön, päätöksenteon ja toimeenpanon sekä viestinnän kehittämistä kuntalaisten näkökulmasta avoimempaan ja saavutettavampaan suuntaan.

Mitä mieltä sinä olisit joka syksyisistä kunnan kehittämiseen ja seura-

vien vuosien investointeihin liittyvistä keskustelutilaisuuksista? Tulisitko paikan päälle? Haluaisitko päättää yhdessä luokka- ja ikätovereidesi kesken, mihin nuorisotoimen rahat seuraavana vuonna käytetään? Miltä sinun korviisi kuulostaisi Joutsa-appi, jossa viestisimme liki reaaliajassa kunnan toiminnasta – vuorovaikutteisesti totta kai? Entä kuntajohdon säännöllisesti ilmestyvä blogi kunnan kotisivuilla, jossa avaisimme päätöstemme taustoja tai vinkkaisimme valmisteluun tulevista kokonaisuuksista?

Muun muassa näitä asioita pohdimme työryhmässämme parhaillaan. Työmme tuloksena syntyy toimenpidesuunnitelma, johon kokoamme parhaita ideoitamme.

Mutta se paras – se tulee sinulta! Lähetä oma ideo si minulle 9.12.mennessä, niin ehdimme käsitellä saapuneet esitykset työryhmässämme.

TEKSTI: PAULIINA MAUKONEN
AVOIMUUSTYÖRYHMÄN PJ

Avoimustyöryhmän tavoitteet:

1. Avoin, lähestyttävä, luotettava ja sosiaalisesti kestävä kunta
2. Vahvistaa ja kehittää edustuksellista demokratiaa
3. Vahvistaa ja kehittää kuntalaisten suoran osallistumisen tapoja

Kuntastrategian 2020-2025 toimintaperiaatteet:

Toimimme avoimesti

1. viestimällä avoimesti
2. toimimalla vuorovaikutteisesti
3. mahdollistamalla osallistumisen
4. perustelemalla päätöksemme

Miten Johanna ja Pauliina päätyivät ostamaan talot Joutsasta, miksi Netta viihtyy lapsiensa kanssa juuri Joutsassa, kuinka Jussi ja Ilona nauttivat luonnosta työn lomassa, mikä tekee Soilen ja Riston asunnon sijainnista ihanteellisen, miksi maailmanmatkaaja Viivi palaa aina Joutsaan ja miten Risto päätyi ostamaan kokonaisen taidelaitoksen Joutsasta?

Aitoja asumisen tarinoita Joutsasta -
<https://www.joutsa.fi/asuminen-ja-ymparisto/asuminen-tarinoita/>

Kuntien talous muutosten kourissa

Kuntien talous on ehkä historiansa suurimmassa muutoksessa. Hyvinvointialueet (HVA) aloittavat toimintansa 1.1.2023, jolloin Suomeen rakentuu uusi hallinnon taso. Tällä tasolla ei ole verotusoi-keutta, vaan tehtävät ja rahoitus siirtyvät valtiolta ja kunnilta HVA:lle. Tässä muutoksessa kuntien rahoitusta eli valtion maksamia valtionosuuksia ja kuntien itsensä keräämiä ja saamia verotuloja jaetaan kansallisen lainsäädännön perusteella kuntien ja HVA:den kesken.

Joutsassa tämä tarkoittaa yhtäältä isojen tehtäväkokonaisuuksien ja henkilöstön siirtymistä HVA:lle, toisaalta rahoituksen näkökulmasta verotulojen ja valtionosuuksien pienentymistä yli 22 miljoonalla eurolla uudistuksen myötä. Koko perusturvaorganisaatio, siis sosiaalipalvelut, ikäihmisten palvelut, kotihoito, palvelukeskukset, vammais- palvelut ja työvarikko siirtyvät toimintoina ja henkilöstönä Keski-Suomen HVA:lle ja Keski-Suomen HVA:n järjestämisvastuulle. Vuoden vaihteen jälkeen kuntaan tulevat, yo. palveluita koskevat kyselyt ohjataan sinnikkäästi Keski-Suomen HVA:n vastattavaksi.

Syksyllä 2022 päivitetyn kuntastrategiamme mukaan Joutsan kunta pyrkii järjestämään hyvät palvelut asukkaille, huolehtii asukkaiden ja ympäristön hyvinvoinnista sekä luo yrittäjille mahdollisuuksia menestyä. Näihin tavoitteisiin pyrimme myös HVA-uudistuksen jälkeen. Talouden näkökulmasta kuntastrategia paaluttaa selkeiksi tavoitteiksi ylijäämäiset tilinpäätökset sekä vaka- varaisuuden. Molemmat tavoitteet ovat toteutuneet hienosti aiemmin ja uskon vakaasti, että näin ta- pahtuu myös jatkossa.

Kunnan taloudellinen liikkumavara tulee kape- nemaan ja hyvinvointialuemuutokseen liittyvät siirrot tulevat horjuttamaan kuntatalouksia ympäri Suomen. Joutsan osalta turbulenssia nähdään vuo- den vaihteessa ja vuoden 2022 tilinpäätöksessä, jota tulee rasittamaan Joutsan kunnan osuus Keski-Suomen sairaanhoitopiirin alijäämien kattami- sesta. Tästäkin Joutsa tulee selviytymään monia muita Keski-Suomen kuntia paremmin vahvan oman toiminnan taloudenpidon ja edellisvuosien positiivisten tulosten vuoksi. Lähitulevaisuus ja ta- lousarvio vuodelle 2023 näyttävät positiiviselta ja tällä uralla on syytä jatkaa myös tulevaisuudessa kestävä huomisen rakentamiseksi.

TEKSTI: MATIAS PENTTINEN
KUVA: PIXABAY

